

SPECIAL!

Kolkornsmikrofon, engelsk surplus, inbyggd i bakelithölje, försedd med inbyggd strömbrytare och 117 cm lång sladd. En utmärkt mikrofon och den kostar endast **Kr. 7:85!** Till det priset är denna mikrofon ett verkligt fynd!

SPECIAL!!

Telefonadepter, lämpliga för anpassning av lågohmstelefoner till höghmigt uttag. Den innehåller en anpassningstransformator i miniatyrfutförande, 1 st. jack för PL-55 och 1 st. PL-55 plugg. Realiseras för **Kr. 2:65!** Barå delarna äro värda mera!

SPECIAL!!!

Omkopplare, 6 gang av yaxley-typ, längd 270 mm, höjd 60 mm, bredd 50 mm. Denna omkopplare är synnerligen lämplig för en amatör, som önskar bygga sig en omkopplare efter egna önskemål. Priset är fabulöst lågt, endast **Kr. 3:75.** Tag väl vara på tillfället! Omkopplaren kan blott levereras i begränsat antal!

Signaturen "HAM", som vann varumärkestävlingen, visade sig vid tillkännagivandet vara SM3WB och han får ett hjärtligt tack för de utmärkte och skickligt gjorda förslagen till varumärke.

Äntligen ett tillfälle för sändareamatören att kunna skaffa sig en **högklassig kristallmikrofon** till ett överkomligt pris!

Denna mikrofon har provats och visat sig vara förvånansvärt bra med hänsyn till det verkligt förmånliga priset.

Jag har nämligen tillfälle att kunna lämna S.S.A.-medlemmarna följande nettopriser:

Mikrofon typ B-110, komplett med kabel, strömbrytare och bordsstativ: **Kr. 74:50.**

Mikrofon typ B-110 med kabel: **Kr. 47:-.**

Strömbrytare för mikrofon: **Kr. 9:95.**

Lösa mikrofonsystem typ BDx till ovanstående mikrofon **Kr. 34:50.**

INSTRUMENT

Typ IV-58. Voltmeter 0-20 volt, fyrkantig fasad, 57x57 mm. Ett förmåligt instrument och kostar endast **Kr. 11:95.**

Typ IMA 66 Milliampmeter av vridspoletyp. Fullt utslag för 100 mA med inbyggd shunt. Utan shunt 20 mA. Gradering 0-100. Storlek 82 mm diam. **Priset är Kr. 26:50.**

Typ IMA-71. Milliampmeter. Fullt utslag 30 mA. 55 mm diam. **Kr. 16:75.**

Typ IMA-73. Fullt utslag 500 microamper. 55 mm diam. Skala graderad i volt, dels 0-15, dels 0-600 volt. Ett litet trevligt instrument till det låga priset av **Kr. 23:50.**

BANDKABEL

75 ohm	Pris per meter Kr. 0:45
150 ohm	Kr. 0:55
300 ohm	Kr. 0:65

S·M·5·Z·K

TORKEL KNUTSSONSGATAN 29
STOCKHOLM.

Telefoner:
40 15 45 - 41 43 43 - 40 19 40

Postgiro:
19 39 72

Bröderna Borgströms AB, Motala 1949

KZJ

ORGAN FOR

SVERIGES

SÄNDARE

AMATÖRER

UR INNEHÅLLET

Stora styrelsesammanträdet Sid. 99

UKV-test » 101

Sommarens lilla sändare » 102

HF-steg i amatörsändare » 104

Från UKV-banden » 107

NUMMER 5 MAJ 1949

SSA:s styrelse

Ordf.: SM5ZD, Kapten Per-Anders Kinnman, Hedvigsdalsvägen 24, Helenelund. Tel. 35 30 33.
 V. ordf.: SM5XH, Civ.-ing. Jan K. Möller, Sveaväg. 135, Stockholm. Tel. 33 97 66.
 Sekr. och Red. QTC SM5WL, Ing. H. Eliäson, Norlindsvägen 19, Bromma. Tel. 37 32 12.
 Bitr. sekr. SM3WB, Ing. S. Granberg, SJ, Östersund. Tel. Järnvägen 224 el. 324.
 SM6ID Ing. Karl O. Friden, Box 12 D, Bohus Björkö. Tel. 210.
 Tekn. sekr.: SM5AOG, Civ.-ing. Gunnar Svala, Näshultaväg 5, Älvsjö. Tel. 473503.
 Bitr. tekn. sekr. SM5VL, civ.-ing. Bengt Magnusson, Häradsdomarv. 13, Enskede.
 Skattmästare: SM5WJ, Tj:man I. Westerlund, Mörkövägen 57, Enskede. Tel. 49 58 98.
 QSL-manager: SM5OK, Ing. Åke Alséus, Bergsgatan 1, Stockholm. Tel. 51 96 51.
 Försälj.-chef: SM5SD, Fil. kand. Gordon Andersson, Thunbergsgatan 37, Hammarbyhöjden. Tel. 48 30 74.
 Försvarssektionsledare: SM5-010, Ing. Gustaf W. Svenson, Frejgatan 45, Stockholm. Tel. 33 13 01.

Minneslista

SSA:s kansli, Sturegatan 38, 3 tr., Stockholm. Exp.-tid. 11-12. Tel. 62 81 81.
 Postadr.: Stockholm 8. Postgiro 522 77
 Försäljningsdetaljens postgiro: 15 54 48. Betala alltid per postgiro.
 FRO:s postadress: Box 743, Stockholm 1.
 SSA-bulletinen går söndagar kl. 0900 på 80 m. (frekvens c:a 3.51 Mc) och kl. 1000 på 40 m. (frekvens c:a 7.02 Mc).

ANNONSPRISER

Helsida kr. 100:—
 Halvsida » 60:—
 Kwartssida » 35:—
 Attondels sida » 20:—

Rabatt vid serieannonsering.

Amatörannonser kr. 1:— pr rad dock lägst 3:— kr.

Bidrag skola vara Red. tillhanda senast den 25 i månaden.

Distriktscheferna**S S A:**

- DL 1 SM1LO, S. Dalström, Mellangatan 22, Visby.
 DL 2 SM2SF, A. Lindskog, Soldatgatan 11, Boden.
 DL 3 SM3WB, Sven Granberg, SJ, Östersund. Tel. Järnvägen 224 el. 324.
 DL 4 SM4KF, A. M. Bortas, Stigbergsgatan 1 B, Ludvika.
 DL 5—Stor-Stockholm, SM5LI, H. Thellmod, Norr Mälarstrand 96, Stockholm.
 DL 5—Landsorten, SM5FH, K. Almroth, Westmangatan 13, Linköping. Tel. 40901.
 DL 6 SM6ID, Karl O. Fridén, Box 12 D, Bohus-Björkö. Tel. 210.
 DL 7 SM7IA, Carl Tjäder, Roslinvägen 4, Malmö. Tel. 13914 el. 78039.

F R O:

- DC 1 SM1FP, Telegrafist A. Albiin, Arméradio, Visborgsslätt, tfn Visby 26 00.
 DC 2 SM2SF, Löjtnant A. Lindskog, Soldatgatan 11, Boden, tfn 35 60, »Bodens garnison», vx.
 DC 3 SM3LX, Optiker C. H. Nordlöw, Klubbgränd 6, Härnösand, tfn, 23 97, 2275.
 DC 4 SM4KZ, Ing. C. E. Elg, Vindelgatan 12 B, Ludvika, tfn »ASEA».
 DC 5 SM5JN, Ing. R. Klinga, Inteckningsv. 85, Stockholm, tfn 45 65 96.
 DC 6 SM6QL, Civ.-ing. Karl Brusberg, Esbjörns väg 8, Göteborg.
 DC 7 SM7JP, Serg. E. Carlsson, Stenhamra, Eksjö, tfn 12 77, 11 77.

MEDLEMSNÄLAR à kr. 2:50

LOGGBÖCKER à kr. 2:50 (omslag blått, rött eller fanér)

TEKNISKA FRÅGOR à 0:50**SSA RADIOKOMPENDIUM à kr. 5:00**

"AMATÖRRADIO" av Jan K. Möller. Häftad kr. 12:75, inb. kr. 16:50.

MÄRKEN MED ANROPSSIGNAL med nålfäst sättnings kr. 2:25, med knapp kr. 2:50.

Samtliga priser inklusive porto. Vid postförsändelse tillkommer 30 öre.

Sätt in beloppet på postgirokonto 155448 och sänd beställningen till

SSA Försäljningsdetaljen

Thunbergsgatan 37 Hammarbyhöjden

ORGAN FÖR FÖRENINGEN SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER

Red. och ansv. utg.: Ing. H. ELIÆSON (SM5WL), Norlindsvägen 19, Bromma

Stora styrelsesammanträdet

I stora styrelsesammanträdet den 24 april deltog —ZD, —WJ, —O10, —VK, —SD, —AOG, —WB, —FH, —ID, —IA, —XH, —VL, —OK, —LI och —WL. Förhandlingarna gingo snabbt och några större meningsskiljaktigheter förmärktes ej.

I sitt hälsningsanförande berörde ordf. den dåliga anda som senaste tiden förmärktes inom föreningen (Se bl.a. QTC!). Sådant skadar vår rörelse och bör snarast bortarbetas. Härvid måste *alla* hjälpa till, särskilt då föreningens funktionärer.

Ordf. påpekade även att alla i pressen synliga, för amatörrörelsen kränkande artiklar, omedelbart bör meddelas —XH, som är pressombudsman. Ett villkor för att tidningarna skall ta in ett bemötande är nämligen att detsamma kan införas högst 3 à 4 dagar efteråt.

För att förbereda firandet av föreningens 25-årsjubileum nästa år tillsattes en kommitté bestående av —SI, —VR, —O10, —ZP, —WJ, —XH, —VK, —LI, —WB, —ID, —FQ och —WL. Sammankallande är —O10. Resultatet skall framläggas på stora sammanträdet i september.

Skattmästaren meddelade att medlemsantalet den 24 april uppgick till 1784. Ännu ha 444 medlemmar ej betalt sin avgift för 1949. Dessa få respekt till den 31 maj. Kravbrev kommer emellertid att omedelbart utsändas. *I juni-numret av QTC skall signalerna på de medlemmar som ej betalt publiceras. De som ej önska stå kvar i föreningen bör snarast meddela kansliet detta.*

Begärda anslag till Åstölägrät, SM6- och SM5L-meetings (distrikts-) beviljades.

—VL redogjorde för den UKV-test som utlyses å annan plats i detta nummer.

DL7 avsade sig DL-skabet och har utsett SM7XU till sin ställföreträdare tills ny DL hunnit väljas.

Skattmästaren, som är kansliföreståndare, redogjorde för kansliets verksamhet och underströk vikten av att detsamma underrättas om adress- och signalförändringar varvid skriften bör vara *tydlig*. Använd skrivmaskin el. texta!

Därefter diskuterades QTC:s utformning. Av ekonomiska skäl se vi oss nödsakade att i fortsättningen inskränka sidoantalet. Detta gäller dock ej de två sista numren för året. Inga dubbelnummer få förekomma. QTC bör hädanefter ej innehålla inlägg av »arg insändare»-typ, eller angrepp på enskilda medlemmar. Insändare under »Ordet Fritt» få upptaga högst en spalt. Tvivelaktiga insändare hänskjutas till styrelsen före publiceringen.

QSL-byråns arbete skall rationaliseras. Frågan utredes av —XH och —OK.

—WB erbjöd sig att till årets slut ta hand om kort för SM2, 3 och 4, ID för SM6, —IA för SM7 och —FH för SM5L jämte SM1 om så erfordras.

I »fallet —AE» beslöts att avvakta Telegrafstyrelsens utredning. Vissa förmildrande omständigheter ha visat sig föreligga.

—WB avsade sig av personliga skäl ledamotskapet i OOK-49. Till hans efterträdare föreslogs —WJ.

—XH meddelade att nya bulletinsändaren kan beräknas bli klar inom en månad —AOG och —VL bygger nu färdigt. —VK föreslog att bullen även sändes på foni men Telegrafstyrelsens godkännande måste då först inhämtas.

Efter sammanträdet avtågade några av deltagarna till kansliet för sortering av QSL-kort.

—WL

Press stopp

SM5MN i Linköping hördes av SM5VL för första gången i Stockholm den 27 april kl. 07.30 på 2 m. Rapport RST 425. Sked'en fortsätter varje morgon (med undantag av söndagar) kl. 07.30.

Meddelande från FRO

1) Snart stundar sommaren och med denna FRO sommarläger. Platsen för detta blir liksom tidigare år Gottskär, och tiden 24/7—6/8. Som väl flertalet redan vet, ligger Gottskär på Onsalahalvön, 3 mil söder om Göteborg. Förläggningen är ordnad i baracker och för utspisningen svarar lottor. Allt uppehåll, liksom resor, betalas av FRO.

I år anordnas en Radiosignalistkurs (RSK) och en Radiostationschefskurs (RStnCK). Utbildningen kommer att omfatta militär radio- trafik, materialkännedom på ett flertal av arméns radiostationer m.m. Den tid, som tages i anspråk för detta, blir ca 6 tim/dag obligatoriskt för alla. Dygnets övriga 18 timmar disponeras fritt av var och en för bad (salta- och sol-), amatörtrafik och -snack, antennenexperiment, kamratsamvaro och vila.

Deltagareantalet är maximerat till 50 st, vilket förmodligen kommer att medföra, att kurserna övertecknas. Företräde till endera kursen lämnas den, som på ett eller annat sätt varit aktiv inom FRO, t.ex. genom att delta i trafiken. FRO lyssnaremedlemmar, som ej behärskar telegrafi motsvarande fordringarna för B-certifikat (60-takt) antagas icke!

Förhandlingsanmälningar insändas snarast, dock senast 15 juni, till FRO-förbundet, Box 743, Stockholm 1. Kuvertet märkes »Gottskärläggret». I anmälan skall angivas a) vilken kurs vederbörande önskar följa, b) tidigare FRO-kurser, c) aktivitet inom FRO under året (ex. 10 tim. trafik på nätet) samt för lyssnarmedlemmar d) telegraferingsfärdighet (takt samt tidpunkt då provet avlades). De tidigare lyckade FRO-lägren garantera för att Du kommer att få en trevlig avkoppling från vardagens jäkt i en härlig natur tillsammans med likasinnade kamrater.

Alltså: Väl mött på Gottskär.

2) F.n. finnas ett flertal godkända stationschefsprov, som tyvärr måste lämnas obehandlade, då uppgift saknas om på vem som sänt in dem. Se upp med den saken blivande stationschefer!

3) Pse meddela FRO så snart det inträffar någon förändring, såsom adressbyte, erhållande av licens o.dyl. Det underlättar avsevärt arbetet och bidrar till minskande av bortkomna skrivelser.

4) Då polisen, misstänkande spionverksamhet, i oroväckande grad ingripit och stört oss i rävjakter, trafik m.m. erinras om lämpligheten av att medföra legitimation (FRO medlemsbok). Enligt Telegrafstyrelsens bestämmelser måste Tillståndsbeviset finnas tillgängligt vid stationen, alltså även om denna medföres vid övning utomhus, och på begäran företes för polis m.m. Då det är besvärligt att medföra Tillståndsbeviset och Radioamatör-certifikatet i naturlig storlek, bör var och en, som använder sin station portabelt, låta fotostatkopiera dessa papper. Kostnaden härför, i format A5 och A6, belöper sig till max ett par kronor och kan utföras på de flesta kopieringsanstalter.

Lars-Erik Lewander, SM5JV

FRO-övningen i Linköping

i påsk är nu ett minne blott. I genomsnitt deltog ca 33 medlemmar. Kursdeltagarna anlände lite då och då under långfredagens lopp, mycket beroende på en tågurspårning i Norrköping. Förläggning och utspisning ordnades tack vare tillmötesgående av Lv 2. Maten under påsken var alldeles ypperlig, men någon kontroll av hur mycket deltagarna ökat i vikt under vistelsen företogs inte. Övningarna inleddes med genomgång av blanketter och trafikmetoder och de stns, som skulle komma till användning. Till förfogande fanns 1 st 250 W och 6 st 25 W stns, samtliga bilburna. De uppdelades på två trestn-nät och med 250 W som kontrollstn, dit näten fick hänvända sig varje hel resp. halvtimme för ev. order om förflyttning, detta även för att träna frekvensbyte med ifrågavarande stns. Övningarna gingo mycket bra och gynnades av fint väder hela tiden. På annandagen avslutades övningarna kl 17 med middag, varefter deltagarna avreste till resp. QTH.

—FH

Det minskade sidantalet,

beslutat den 24 april, medförde att flera goda bidrag måste stå över denna gång. Tack —XL, —OH, —ID, —XP, —YS, —AQQ m.fl.

UKV-test

För första gången i SSA:s historia löper en test av stapeln på UKV-bandet, d.v.s. frekvenser ovan 30 Mc/s. I syfte att få fram en lämplig form uppdelas den på två delar, oberoende av varandra. De prisanslag testen får är en funktion av resultaten och kommer att delas lika mellan testerna.

Test 1: 11 juni kl. 1500—12 juni kl. 2400 SNT

Test 2: 18 juni kl. 1500—19 juni kl. 2400 SNT

Test 1 upplägges i huvudsak som »antal QSO»-test med multipliers för distans och band, preliminärt enligt nedanstående:

Multiplier	6 m	2 m, 3/4 m o.s.v.
0—5 mil	1	1
5—50 mil	2	2
över 50 mil	2	4

Multiplier för antalet band utgår så att ett band kört ger 1,0, två band 1,2, tre band 1,4 o.s.v.

Test 2 upplägges som en DX-test d.v.s. sammanlagda distansen i mil för alla QSO:n räknas. Dessutom får längsta enskilda DX ett pris. Minsta längdenhet 1 mil som tillämpas så att då avståndet överskrider en jämn mil räknas med närmast högre milsiffra. För att väga E_S-DX med deras rätta värde i förhållande till troposfär-DX kommer en division av de förstnämnda distanserna att företagas

med storleksordningen 5 en siffra som bestäms definitivt av en test-kommitté på basis av test-materielet.

Då i testerna även komma att innefattas utländska stns behöver inget meddelande överföras men endast med QSL bekräftade QSO räknas. Som en följd härav kommer sista inlämningsdagen för testen att bli någon gång i augusti eller september en dag som bestäms senare och kommer att införas i QTC. Samtidigt med QSL skall även insändas ett utdrag av loggen, där motstation, RST sänt och mottaget, band, effekt och vågtyp samt distans i mil skall vara uppförda. Resultaten komma att granskas av en kommitté bestående av —SD, —SI, —VL och —WB med —VL som arbetande.

Ytterligare en sak. Då vi i Norden åtminstone för närvarande äro rätt ensamma i Europa på 6 m vad beträffar TX-sidan har vi funnit oss nödsakade att tillåta korsbands-QSO, varvid dock skall iakttas att den svenska parten skall sända inom UKV-bandet. Den andra parten får således sända från vilket annat band som helst, således ej nödvändigtvis UKV. QSO resp. distans divideras dock med 2. Alla för respektive band tillåtna trafik-sätt godkänns.

SM5VL

SM3XA-lägre sommaren 1949

Åter kallar 3:dje distriktet till sommarläger på Åstön, denna gång under tiden den 4—10 juli. Åstön ligger som bekant längst ute vid Bottenhavet mitt emellan Sundsvall och Härnösand. Ön har fastlandsförbindelse och kommunikationerna med Söråkers järnvägsstation äro förhållandevis goda.

De, som voro med förra året, kunna berätta om huru idealiskt läget är för ett amatörläger. Goda inackorderings- och utspisningsmöjligheter finnas. Alla tänkbara antennkombinationer finns det plats för. Utrymme finns så att man inte bara är hänvisad att sitta vid nyckeln. Badvikar, som kunna nyttjas även om det blåser, finns det också.

Som förut komma vi att ha stationer igång på samtliga användbara band, och i år blir utrustningen utökad med en 2 m-station med olika beamar. Mycken tid kommer att ägnas åt rävjakter. Världens första rävjakt för damer kommer att ordnas, så säkrast att forcera saxbyggandet och ge XYL och YL en kurs i rävjageri. Åt FRO kommer vi att ägna en hel del tid. En del av de finska och norska amatörer, som voro med förra året, ha redan varslat om att de komma.

Kvällarna skola som tidigare ägnas åt film, auktioner, dans och annan underhållning så att även om det blir dåligt väder, bör man kunna hålla humöret uppe. Hela familjen är

välkommen! Läget blir inte bara ett radioläger utan även husmoderssemester och barnkoloni.

Kostnaden för mat och förläggning uppgår till omkring el. under 4 kr per dag och för barnen givetvis mindre.

FRO-kursen i Transtrand 1949

Från SM3MQ har vi mottagit en tyvärr alltför lång redogörelse för Transtrandslägret 1949. Vi återger det viktigaste här nedan. Den fullständiga episteln översändes till FRO för arkivering. Red.

Transtrandskursen pågick mellan den 27 febr. och 13 mars. I densamma deltog ett 25-tal FRO-are och lika många från FBU. Chef för lägret var kapten Erhardt S1 och FRO-kursen leddes av —JV. Till god assistent hade han —GQ. Adjutant i lägret var hedersmannen serg Holmberg I13.

Övningarna pågingo mellan kl 8 och 16 med avbrott för lunch. De teoretiska övningarna förlades till tiden före lunch. Efter densamma utfördes tillämpningsövningar ute i det fria till fots eller på skidor.

På 40 och 80 m. användes en 75 wattare för trafiken. En liten trevlig bärbar sändare som beredde oss stor glädje var den s.k. jägarstationen med en antenneffekt på c:a 0,2 W på 80 m. Med den erhöles goda förbindelser över hela landet.

Fälttävlan och rävjakt ingingo också i programmet. Som avslutning på kursen anordnades FRO en 12-timmars radiostationsövning tillsammans med FBU.

Sista veckan anordnades en lägerafton med underhållning av olika slag och dans. Damer hade kommit tillstädes ända ifrån Sälen. Pris.

Sommarens lilla sändare

Det här är en beskrivning på en liten batterisändare för sommarens semester och rävjakter.

Av schemat framgår att skärmgallret tjänstgör som oscillatoranod; därigenom kan anodkretsen stämmas av till annan frekvens än kristallens. Anodkretsen är utformad till

Tredje distriktet och i första hand härnösandshamsen, som står för de direkta arrangemangen, önska er välkomna till ett trevligt sommarläger på Åstön 4—10 juli 1949.

DL3, SM3WB

utdelning för kursens tävlingar förrättades och FRO-arna fingo med sig en hel del goda radiodelar Tack —ZK och —GW som skänkt priserna!

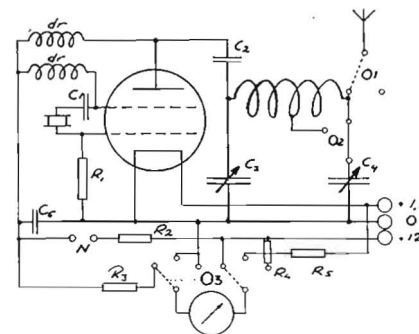
På fritiden körde vi på amatörbanden med två stationer. Den på 20 m. använde V-beam och den på 40/80 m en longwire. Kärran på 20 m gick mycket fint. Bl.a. jagade vi —XH som var i U.S.A. (Msg kom fram. Tks! —XH).

Avslutningsvis kan konstateras att kursen var fin. Denna utbildningsform är utan tvivel mer effektiv än kommenderingsformen. Samtliga deltagare voro i alla avseenden nöjda med sejouren och framför härmed sitt tack till —JV och —GQ för en utomordentligt väl ledd kurs.

—MQ

ett collinsfilter, och man kan därför använda vilken tråd som helst som antenn, men eftersom effekten inte är så svindlande, lönar det sig att använda en 1/3 hertz eller en VS1AA 20 meter lång.

I läge 1 kopplar 03 oscillatorn i serie med instrumentet och ett motstånd, som sänker

R1 100 kΩ	C3 250 pF
R2 1500 Ω	C4 500 pF
R3 ung 100 kΩ	C5 10000 pF
R4, R5 utprovas till instrumentet	Spolen: 36+34 varv
C1 2000 pF	20 litz på Ø 18 mm
C2 5000 pF	dr 2,5 mH

Anm.: man tager vad man haver, gäller speciellt om C3 och C4.

spänningen på plåten till ung. 15 volt. I detta läge kan man stämma av antennen utan att rörets anodförlust överskrides. Då nyckeln trycks ned får röret full spänning, instrumentet mäter spänningsfallet över R2 och finjustering av C3 utföres. Vid tfc ställs omkopplaren i läge 2 där glödspänningen mäts. I läge 3 mäts anodspänningen, och man får en god uppfattning om batteriets kondition genom att ge akt på spänningsvariationerna vid nyckling. Instrumentet är nödvändigt vid avstämning, man kan ju använda ett löst instrument, som anslutes med en plugg.

Stationen på bilden innehåller sändaren och en rak mottagare på 2 rör. Sändarrör är 1S4, men vilket kraftigt batterirör som helst kan

användas. Effekten äromkring 1 watt. Rattarna till höger går till collinsfiltret. Till vänster därom sitter S-M-omkopplaren 01 och därunder 40—80-meteromkopplaren 02. Så kommer mottagarens frekvensinställning och återkopplingen. Ovanför strömbrytaren sitter en plugg genom vilken både hörtelefon och nyckeln går ut. I facket förvaras nyckel, kristaller, batterisladd, hörtelefon och jordledning, och man får även rum med en antenn av tunn tråd. Batterierna bärs i en axelväska.

Stationen på sin rätta plats — ute i naturen.
Dimensioner: 26×18×10 cm

Den här kärran kan tack vare sin låga vikt, 2,3 kg utan batterier, användas på fotvandringar o.dyl. I vintras kördes den av SM5ABC från Sälen, och han genomförde under en vecka sked med Stockholm på 80 och 40 och hade dessutom en del QSO med SM-stationer.

Sist men inte minst är sändaren synnerligen användbar som rävsstation.

SM5GQ

Några tips vid telefonisändare

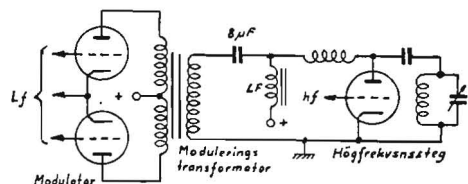
Det finns en del saker, som ställa till trassel för den nyblivne telefoniamatören, varför ett par fingervisningar här skola givas.

Det ena gäller moduleringsstransformatorns inkoppling. Man måste tillse, att dess kärna ej blir magnetiskt mättad. Om kärnan är mättad, blir det ingen ordentlig transformering beträffande den halvperiod, som har samma

riktning som mätningen. Välj därför riktningarna av anodströmmarna till modularen och till högfrekvenssteget så, att deras magnetfält motverka varandra, varvid deras resulterande magnetfält blir så svagt som möjligt. Det är tonfrekvensen, som skall överföras genom moduleringsstransformatorn och inte likströmmen! Är transformatorn fabriksbyggd och helt

inkapslad, kan det bli svårt att avgöra, hur det ligger till med lindningsriktningarna, men i så fall kan man avgöra magnetfältets styrka och riktning genom att hålla en kompass i transformatorns närhet och prova med olika strömriktningar. Men kom då ihåg, att uppställa kompass och transformator i lämpliga riktningar, så att ej kompassnålens benägenhet att inställa sig i nord-syd-riktning verkar vilseledande!

Om modulatorens slutar med ett push-pullsteg, kan ej magnetfältet utbalanseras lika lätt. Strömmarna till de båda modulatorrören motverka ju varandras magnetfält, men sedan kvarstår anodströmmen till högfrekvenssteget. I detta fall kan man dock »sidställa» moduleringstransformatorn genom drossel och kondensator enligt nedanstående fig.

En annan ofta förbisedd sak är att likriktaren har för stor inre reaktans för lågfrekvensen. Den från likriktaren uttagna strömmen skall ju växla i takt med tonfrekvensen. Men likriktaren och dess filter innehåller ju en avsevärd induktans, och det är ingalunda någon lätt väg för en tonfrequent växelström. Men som bekant slutar ju filtret alltid med en kondensator, som ligger direkt från plus- till minus-polen. Här får lågfrekvensen en möjlighet att gå förbi likriktaren. Den sista filterkondensatorn har alltså i själva verket två uppgifter: 1) bidra till filtreringen, 2) be-

reda lättframkomlig väg för moduleringen, som påtryckes den uttagna likströmmen, så att likriktaren får en låg inre reaktans för moduleringen. Vid beräkning av kapacitansen för filtrets utgångskondensator (tidigare sektioner i filtret avses icke här) har man alltså att ta hänsyn till båda ovanstående uppgifter. Det högsta av de båda erhållna värdena väljes sedan vid konstruktionen av filtret.

Hur man beräknar filterkondensatorer för enbart filtrering har behandlats förut i QTC och angivits f.ö. i de flesta beskrivningar och handböcker. Hur man beräknar kondensatorn med hänsyn till moduleringen framgår av följande formel:

$$C = \frac{25 \cdot I}{V}$$

Här är C=kapacitansen i mikrofara, I=det modulerade stegets anodström i milliampere och V=det modulerade stegets anodspänning i volt.

Låt oss taga ett par exempel. 1) Det gäller att modulera ett 813, anodspänning 2000 volt, anodström 200 milliampere. Då erhålles C = 2,5 mikrofara. Men för filtrering har visat sig erfordras 4 mikrofara. I detta fall räcker det alltså med 4 mikrofara utgångskapacitans. — 2) Antag i stället, att det gäller två 807, anodspänning 600 volt, total anodström 200 milliampere. Nu erhålles C=8,3 mikrofara. Det för filtreringen behövliga värdet 4 mikrofara var alltså otillräckligt. Vi måste välja en kapacitans på 8 mikrofara.

En för liten utgångskapacitans ytttrar sig vanligen i låg moduleringsgrad i förening med en alltför ljus klangfärg på moduleringen. Det blir då nämligen endast de högre tonfrekvenserna, som finna lätt väg förbi likriktarfiltret.

Sune Bæckström, SM5XL

Högfrekvenssteg i amatörsändare

Hur man trimmar och avstör dem.

(Forts. från nr 3).

I linkopplade push-pullkretsar kan gallerdrosseln, som i parasitkretsen avstämmer av gallerkondensatorns sektion i parallell, elimineras genom att drosseln ersättes med enbart en gallerlänka enligt figur 5 A. Med kapacitiv

koppling enligt fig. 5 B kan emellertid anoddrosseln i ett parallellmatat drivsteg fungera som parasitinduktans på gallersidan. Kretsarna för lågfrekvens är kraftigt iriterade i fig. 5 C. Av denna framgår, att motståndet R1 måste ha ett lågt värde om svängningar skall kunna

undvikas. Detta uppnås genom att välja R1 i storleksordningen 100 ohm och avkoppla dess jordsida direkt till jord och sedan lägga till ytterligare erforderligt gallermotstånd (gallerlänka) som i fig 5 D. Detta möjliggör användningen av en seriedrossel i anodkretsen eller parallellmatning till anoden, om så önskas.

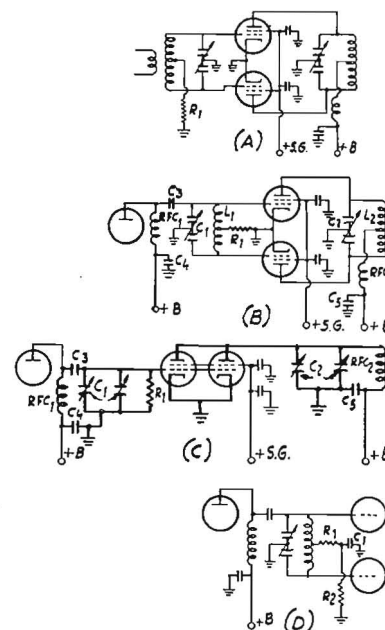

Fig. 5.

När man söker efter lågfrekvensparasiter skall, som tidigare angivits, rören i föregående och efterföljande steg tagas ur. Vågmetern skall hållas nära intill galler- eller anodsidans högfrekvensdrossel.

E. Parasitsvängningar på arbetsfrekvensen.

När en rörfabrikant utlovar att en beamtetrod inte behöver neutraliseras tages otvivelaktigt till utgångspunkt en ytterst rigoriös skärmning plus det faktum, att ett skärmgaller aldrig skall köras utan belastning för att skärmgallret ej skall förstöras. Det finns emellertid vissa tvivel på att det är lämpligt att helt och hållet lita på arbetsbelastningen som en stabiliserande faktor. Då och då påträffar man i praktiken det förhållandet, att en 807 synes arbeta fullkomligt stabilt när den körs belastad och med konstant styrning och utan modulerings. Trots detta uppträder kraf-

tiga nyckelknäppar när sändaren nycklas eller »splatter» när förstärkaresteg moduleras. Vi ha sett mer än en kommersiell anläggning med kraftiga belastningsmotstånd över tankkretsarna och de sattes minsann inte dit för att öka tankkretsens verkningsgrad!

Ett prov med en högfrekvensindikator visar genast att en stor del av den högfrekventa styrspänningen går igenom till anodkretsen på varje oneutraliserad 807-förstärkare. Neutralisering visar att den mesta spänningen kommer genom galler-anod-kapacitansen. Även om en tetrod inte får köras utan belastning kan man med säkerhet säga, att, om den göres stabil utan belastning, det är mycket små chanser till »bus» när steget belastas. Det är inte svårt att arrangera kretsarna så att man kan sätta in enkla, hemgjorda neutraliseringskondensatorer av typen »femöring». De, som vi ha använt för 807:or, består av en lång metallskruv med plan skalle, där skruvskallen vetter mot en fast monterad, rund plåtskiva av 1/2" diameter. Ledningarna till kondensatorn skall givetvis göras korta, så att de ej ge koppling till övriga detaljer i kretsen.

Indikatordelen i absorptionsvågmetern, d.v.s. kristallen i serie med den avkopplade milliampèrmetern, utgör en mycket känslig neutraliseringsindikator. När man bygger en av dessa vågmetrar, är det fördelaktigt att anordna dem med separata anslutningsklämmor, så att denna del av instrumentet kan användas separat. Dessa klämmor anslutes till en enkel linkspole på det neutraliserade steget. Varken gallerströmsändringar eller en glimlampa är tillräckligt känsliga indikatorer för att effektivt neutralisera tetroder.

Med styrning på förstärkarsteget med eller utan anod- eller skärmgallerspänning på rören visar neutraliseringsindikatorn normalt en avsevärd mängd HF i anodkretsen när denna avstämmer till resonans. Neutraliseringskondensatorn bör ställas in så att indikatorns utslag är ett minimum. Det skall vara möjligt att finna en minimipunkt, där indikatorutslaget stiger en smula på vardera sidan inom neutraliseringskondensatorns variationsområde. Kondensatorn bör ställas in med hjälp av en lång isolerad stav av trolitul, bakelit eller trä, som i sin ena ända vässats till en skruvmejselkant; detta för att inte handkapacitans skall försvåra inställningen. Om förstärkaren är av push-

pull-typ måste de två neutraliseringskondensatorerna hela tiden hållas vid lika inställning. Variationer i neutraliseringskondensatorn får en viss effekt på resonanspunkten, så att tankkondensatorn bör justeras för resonans efter varje ändring av neutraliseringskapacitansen. Utgångskretsen på ett enrörs förstärkarsteg bör balansera noggrannt genom anslutningen av en kondensator över den sida av tankkretsen, som är närmast neutraliseringskondensatorn, för att kompensera för rörets utgångskapacitans, som ligger över den andra halvan av tankkretsen (se figur 6).

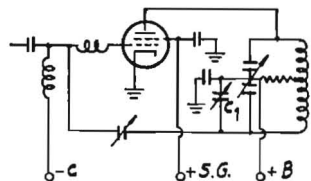

Fig. 6.

Innan de blev neutraliserade svängde ett par 807:or, som vi arbetade med, på arbetsfrekvensen på samtliga amatörband, om inte någon belastning pålagts förstärkaren. Den mängd belastning, som erfordras för att stabilisera förstärkaren på de högfrekventa amatörbanden var avsevärd trots att det fanns gott om skärmning mellan in- och utgångskretsarna i steget. När förstärkaren neutraliserats försvann alla spår av en genomläckande drivenergi i anodkretsen på 80 meter och steget var absolut stabilt utan någon belastning. På 40 meter visade indikatorn att en viss mängd HF gick igenom till anodkretsen fastän förstärkaren inte självsvängde. Detta ökade så mycket på 20 och 10 att förstärkaren självsvängde starkt på dessa två band om den inte belastades kraftigt, och denna HF kunde inte neutraliseras bort. Detta botades till slut genom att, som förut nämnts, dämpmotstånd i skärmgallerledningarna togs bort. Efter att vi hade neutraliserat om förstärkaren blev den absolut stabil på samtliga band utan belastning. En viss kvantitet HF kunde fortfarande påvisas i anodkretsen på 20 och 10 meter men återkopplingen var inte tillräckligt stor för att starta eller underhålla självsvängningar. Det konstaterades vidare att förstärkarsteget erfordrade olika inställning av neutraliseringskondensatorn på 80 och 10 meter. Detta för-

hållande förbättrades avsevärt genom att neutraliseringskondensatorn anslöts utanför den lilla parasitdrosseln i gallertilledningen i stället för direkt till gallerkontakten (se figur 6). Försök att göra anslutningen längre bort från parasitdrosseln förbättrade icke neutraliseringen som var så bra, att om förstärkaren neutraliserades på 10 meter, höll inställningen även på de lägre frekvenserna.

Många kommer säkert att tycka, att neutralisering är en onödigt komplikation, som inte borde vara erforderlig vid skärmgallerrör. En push-pull-förstärkare eller ett steg med balanserad utgång erfordrar emellertid endast utökning med neutraliseringskondensatorerna. En ytterligare fördel är att omsorgsfull skärmning inte längre erfordras. I vårt speciella fall visade det sig dessutom att kvantiteten HF i anodkretsen från drivning i själva verket minskade när skärmningen runt nederdelarna på push-pull-rören togs bort. Inte ens borttagandet av skärmningen från gallerspölen, som satt i rätt vinkel mot anodkretsspölen men inte särskilt långt från denna, ökade nämligen den obetydliga men påvisbara mängden HF i tankkretsen efter det neutraliseringen var fullbordad.

En hel del har gång efter annan sagts om vikten av att undvika långa eller gemensamma strömbanor för avkopplingskondensatorer med tanke på stabiliteten. En sådan sak är svårt att bekräfta i praktiken, särskilt när förstärkaren redan är stabiliserad. Vi flyttade emellertid jordpunkterna för skärmgalleravkopplingarna inom en radie av kondensatorernas anslutningstrådar utan någon mätbar förändring i stegets funktion. Likaså flyttades jordpunkten för anodkretsens avkopplingskondensatorer med hjälp av en 25 cm trådstump med krokodillklämma över hela chassiet, både översida och undersida, med lika negativt resultat till och med på 30 Mc. Korta återledningar minskar emellertid övertonshalten.

Jan K. Möller, SM5XH

QSL att hämta

Finns någon som känns vid ett foni-QSO med OX3MG på 14 Mc den 7/3 1948 kl. 19.15. Ett vackert QSL, ställt till SM5IP finnes att hämta hos SM3WB. SM3IP har ännu icke varit i luften.

Från UKV-bandet

Som delvis var väntat strömmade förslag och bidrag till antalet ett in till denna sidas redaktör, betecknande nog från en lyssnar-amatör. Tack käre vän. Fler förslag till titel och vinjett förväntas emellertid och mottagas med tacksamhet av undertecknad. Då inga fler kandidater till DX-listan har dykt upp publiceras bredvidstående blygsamma resultat i jämförelse med världsrekorden. På 3/4 m har mig veterligen existerat en viss aktivitet varför resultat fortfarande efterlyses, hur blygsamma de än må vara.

Utifrån världen.

Engelsmännen tog enligt RSGB Bulletin ett högtidligt farväl för alltid av gamla goda 5 m bandet den 31 mars med en aktivitet under den sista veckan som trotsar all beskrivning. Då nya TV-sändaren i Birmingham kommer att till största delen upptaga området mellan 50—60 Mc/s innebär detta förmodligen en definitiv död för inter-europeisk förbindelse via sporadisk E-skiktets reflektion. De enda i Europa som nu äro licensierade att köra i denna del av spektrum är de nordiska länderna samt Schweiz nämligen på 50—52 Mc/s bandet. Man minns med sorg i hjärtat de två senaste somrarna då öppningarna mot speciellt England visade upp ett antal stationer som närmast kan jämföras med 20 m-bandet. Tjusningen att på ett band som för en kvarts timme sedan var absolut dödastyst helt plötsligt efter ett CQ DX få höra kanske 10-talet stationer svara med god kvalitet och dundrande signalstyrkor går ej att beskriva, den måste upplevas. Allt detta ha vi förlorat utan en enda möjlighet att göra oss hörda. Emellertid har det inte varit förgäves. Genom vår aktivitet på dessa frekvenser har vi kommit i mycket gynnsam belysning hos två stora internationella vetenskapliga föreningar som studera bl.a. utbredningen härstädes nämligen URSI och CCIR. Det är vår eventuella räddningsplanka att de kunna påverka utvecklingen i gynnsam riktning. Vi måste emellertid ge något i gengäld genom att utnyttja de 2 Mc/s vi fått i stället för de 15 Mc/s vi förut hade mellan 30 och 300 Mc/s. Alltså bygg grunkor för 2 m, 144—146 Mc/s slå er ihop två och två, ju längre bort från varandra dessbättre, och offra tio minuter var-

UKV DX-RUTAN.

SM-REKORD:

- 6 m: SM5VL—HB9BZ, 1400 km
den 18/8 1948
2 m: SM5AY—SM5VL, 100 km
den 24/1 1949
3/4 m: ? ? ?

VARLDS-REKORD:

- 6 m: CE1AH—J9AAO, 18 000 km
17/10 1947
2 m: W3GV—WØWGZ, 1 100 km
18/9 1947
3/4 m: W6VIX/6—W6ZRN/6, 310
km 27/7 1947

je morgon och kväll, sammanställ gärna rapporter med enkla väderleksdata, låt andra veta om var, när och hur ni håller på genom att skriva några rader till undertecknad. Vad aktivitet kan göra illustreras i detta fallet av Europa-rekordet på c:a 95 mil mellan DL4OK och G2FMF, gammal 5 m-bekant. Rekordet sattes under den VHF-test som gick av stapeln för c:a en månad sedan. DL4OK körde portabelt från Zugspitze i södra Tyskland c:a 2000 m.ö.h. För övrigt rapporteras på 2 m förbindelser via jonosfären genom studs mot norrskensdraperierna, endast A1 på dx upp till 500 miles från såväl England som USA. Här har väl vi i Norden en enorm chans. Signalerna kommer alltid vid dessa tillfällen från norr och få p.g.a. de i ständig rörelse varande draperierna en frekvensmodulerad karaktär enligt Doppler-effekten. De bli som regel oläsliga på A3 men A1 går bra varvid dock T-rapporten brukar bli T5 eller liknande.

2 m aktiviteten.

Hittills ha inga sensationella DX genomförts inom Sverige på 2 m men vådrets makter ha speciellt under sista tiden varit ganska blåsiga ett förhållande som knappast befrämjar skiktning av luftlagren. För att taga vara på den aktivitet som finnes föreslås att ordinarie varje tisdag, torsdag och söndag mellan 2000—2100 varje 2 m ham som har grejor försöker vara igång och köra några QSO:n. Det säger sig självt att det blir ganska tätt i längden att

köra samma 20 stns varje kväll varför ovanstående arrangemang bör vara att föredraga tills flera hunnit komma igång. Dessutom en god praxis för att underlätta DX-QSO:n börja och *sluta varje QSO* med annonsering på A1 eller A2, det senare eventuellt genom vissling. En eventuell DX-lyssnare har då betydligt större förutsättningar att identifiera signalen än om han får ett i all hast framsluddrat call på A3.

Rapport har just inkommit från FA att UI och FJ numera kommit igång på 2 m i Norrköping och då MN i Linköping frått RX:en att gå enligt uppgift, så att lokala bilQRM är uppe i s9+, en uppgift på gott och ont, hi, är det väl bara en tidsfråga när kontakt mellan de två städerna och Stockholm är ett faktum.

Beträffande UKV-testen den 11 och 12 samt 18 och 19 juni, annonserad på annan plats i detta nummer, uppmanas alla, som läsa dessa rader, att föra dem vidare såväl inom Sverige som speciellt våra grannländer. **SM5VL**

Lyssnarspalten

Tvenne bidrag från lyssnaramatörer har strömmat in till lyssnarred efter spaltens tillkomst i förra numret av QTC Red. hoppas på en kraftig ökning så att innehållet kan göras så läsvärt som möjligt. Sänd in tips om fina dx-stationer (gärna med fullständigt QTH om detta inte finnes i callboken) och andra uppgifter av intresse. Och så övergår vi till bidragen:

SM7—1485 jagar dx med en 5-rörs bc-pyts, men har en super för amatörbanden på gång. Han har fått en hel del QSL från dx-länder, bl.a. från VE, MD, HK, LU, PY, W, CX förutom ett flertal europeiska. Han väntar nu ivrigt på svar från ET, OX, ZC, UB5, CO, ZL, VK, ZS och UA, som inte behagat svara på rapporterna ännu.

SM6—1389 är sekreterare i Mölndals Signallistförening (föreningen är ansluten till FBU) och funderar på provtagning i sommar. Han lyssnar mest på 20 och 40 m, men ibland även på 80 m, då han begagnar en militär rx-tx (företadesvis rx-delen). Ordinarie lyssnarutrustningen är en 4-rörs bc-cuper + en 20 L-antenn. Önskar brevkontakt med andra lyssnaramatörer.

SM6—1389, Helge Berndtson i Mölndal.

SM5—850 (lyssnarred.) funderar däremot inte alls på provtagning utan håller sig till avlyssnandet av hamstns och de andra. Endast fonistationer gillas. Cw = QRM. Utrustningen består av en Hallicrafters S-40 med preselektor (återkopplad 6AK5) samt en högt placerad dipolantenn (5+5 m). Bland QSL, som, ofta över året efter rapporteringen, ramlat in kan nämnas sådana från ZL, VK, C1, VS1, AP2, OQ5, ZS1, ZS2, VQ3, MI3, ST2, MD5, ZB1, CR9, J2, J9, KG6, TF3, OX3, OX7, VE, W, YV5, VP2, KP4, HC, CE, LU, PY, samt en del europeiska. Sådana som »är på väg» (optimistiskt räknat) är bl.a. PK3, KA1, XZ2, VP9, VP6, VP4, YS3, YN1, TG, PZ1, EQ1, C7, C9, VQ4, J2, VP5, CO2, HK4, ZB2, YK1, VS2, MO1, TA3, TA1, VP3, FQ8, VS9, KR6, EK1, YR5, UA3, HZ1, MT2, VS6, FA9, UB5 och en del annat. Red. lyssnar mest på 10 och 20 mb och har endast hört något fåtal skapliga dxstns på 40 och 80 mb (KP4 bl.a.).

Henrik Kumlin, SM5—850
Lyssnarred.

Förbättrad PM-mottagning

En utmärkt, men ganska okänd metod att ta in NFM, eller egentligen PM utan några extra tillsatser är följande:

Ställ in mitt på stationen med kristallfiltret helt eller nästan helt inne och fasningskondensatorn i mittläge. Vrid sedan fasningskonden-

satorn snett, och stationen kommer fram betydligt starkare än med den vanliga sidställningsmetoden.

Verkningsättet förklaras sålunda: Bärvägen går genom kristallfiltret med oförminskad styrka, medan sidbanden går genom fasningskondensatorn försvagade och fasvridna 90°. Men PM med 90° fasvridna sidband är det samma som AM, varför detektorn får AM att arbeta med. Systemet fungerar bara när svinget är litet. Får man för mycket distortion är svinget över det tillåtna.

Mycket svaga och svagt modulerade PM-sig-naler kan också göras någorlunda förståeliga genom att omsorgsfullt nollbeata stationen.

SM7HZ

TELEGRAFERINGSLEKTIONER

Program för tiden 1/4—17/6 1949

För utsändningen under ovan angiven tid gäller nedanstående plan:

Stationssignal: SHQ.

Frekvenser och vågtyper: 4010 kp/s (74,8) A1
6470 kp/s (46,4) A2

Tid	Måndagar—Fredagar	
	4010	6470
0730—0800	60-takt	40-takt
0800—0830	80-takt	60-takt ²⁾
0830—0900	80-takt ¹⁾	60-takt
0900—0930	80-takt	60-takt ²⁾
0930—1000	80-takt ¹⁾	60-takt
1000—1030	100-takt ²⁾	80-takt ¹⁾
1030—1100	100—125-takt ⁴⁾	80-takt ¹⁾
Tid	Månd., Tisd., Torsd., Fred.	
1900—1930	40-takt ¹⁾	
1930—2000	60-takt ²⁾	
2000—2030	60-takt ⁴⁾	
2030—2115	80-takt ¹⁾	
2115—2130	80-takt ⁴⁾	
2130 2200	100—125-takt ²⁾ 4)	
2200—2215	60-takt ³⁾	

1) halva tiden klartext

2) halva tiden klartext

3) klartext

4) alla morsetecken, som förekomma vid internationell trafik.

Uppehåll i utsändningarna äger rum 18/6—17/7.

Eventuella önskemål beträffande utsändningarnas omfattning fr.o.m. 18/7 insändas 20/6 till Chefen för Arméns Signalskola.

Bokanmälan

Radorör och deras användning av diploming. J. Deketh. Bearbetad för svenska förhållanden av prof. E. Löfgren. 474 sidor. 362 figurer och bihang. Pris kr 27:50 inb. Utgiven av Sv. AB Philips.

Något mera utförligt arbete om elektronrören och deras användning har tidigare ej utgivits på svenska. Det är därför med tillfredsställelse vi konstatera, att denna lucka genom utgivandet av ovan nämnda bok nu är effektivt fylld. Professor Löfgren (SM5—382 och SSA:s ordf. 1945—1946) har nedlagt ett oerhört arbete på att få med alla faser av rörtekniken både vad teori och praktik beträffar. Boken är ändock inte svårläst.

Kapitelrubrikerna äro alltför många varför vi få nöja oss med ett axplock: Elektronrörens verkningsätt, Radorörets viktigare delar jämte uppbyggnad och tillverkning, Huvudtyperna av radorör och deras användning i mottagare, Rörens egenskaper. De olika gallrens verkningsätt, Slutförstärkare, Demodulering av en HF- eller MF-signal, Nätlirkriktare, Generering av svängningar, Blandarsteget, Förstärkningsreglering (manuell och automatisk), Brus och elektronrör, Kortvägsegenskaperna hos förstärkarrör, LF-motkoppling m.m., m.m. Bihangen omfatta en hel del värdefulla tabeller och kurvor för beräkning av lik- och växelströmskretsar, svängningskretsar, bandfilter, induktanser och kapacitanser, ledningskaraktistik o.d. Dessutom finnes litteraturuppgifter å böcker, som behandla radorör.

Boken kan på det livligaste rekommenderas dem som allvarligt gå in för att lära sig allt som berör den Aladdins underbara lampa utan vilken radiotekniken vore i det närmaste obefintlig.

—WL

■■■■■■ Till salu ■■■■■■

BC 654-A kompl. för battdrift eller nätansl. Sändare: 40/80 mb 24 W CW, 17 W fone. Mott. 80 mb. Anbud över 750:— till SM2TZ Uhno Isberg, BYGDEÅ.

April-bulletinerna

SSA-bulletin nr 103 den 3/4

På grund av kansliets upporganisation ha QSL-sändningarna ej kunnat expedieras i full omfattning. Ordinarie sändningar komma dock att utgå inom allra närmaste tid. En kväll i veckan avses kansliet hållas öppet för enbart QSL-utlämningar. Närmare besked kommer.

Stockholmsavdelningen hade årsmöte i fredags. Till ordförande nyvaldes FQ. Övriga styrelsefunktioner beklädas av BL CS EO HF.

Erinrar om kommande UA-testen den 17—18 dennes.

Astön med tredje distriktets sommarläger den 4—10 juli rekommenderas som lämpligt semestermål.

Lokaltest mellan Boden- och Lidingö-hams planeras.

SM5SI anländer om några timmar till Trondheim för några dagars vistelse därstädes.

Frekvenserna 3305 3795 och 7010 kp/s komma att användas av de i fjällstugor förlagda LAhams, som äro uttagna för säkerhetstjänsten under turistsäsongen.

SSA-bulletin nr 104 den 10/4

QTC nr 4 beräknas utkomma före påskhelgen.

I majnumret börjar lyssnarnas egen spalt, som redigeras av SM5—850 Kumlin Götgatan 24 Linköping, vilken mottager bidrag. Från och med samma nr startar SM5VL UKV-sidan.

Styrelsesammanträde äger rum på onsdag.

De som ej inbetalt årsavgiften, uppmanas göra detta omgående. Enligt stadgarna skall årsavgiften vara erlagd före mars månads utgång.

Förbered Eder för UA-testen den 17—18 dennes.

Frågor som önskas behandlade vid stora styrelsemötet den 24 april, skola vara sekreteraren tillhanda senast den 20 dennes.

Nya distriktsledare skola väljas för andra och fjärde distriktet. Röstsedlar insändas till kansliet senast den 10/5.

I samband med en försvarsutställning på Skeppsholmen i Stockholm den 25/4—1/5 kommer FRO att visa ham-station i trafik, rävsaxar, fotomontage m.m.

Bulletin utsändes ej påskdagen.

SSA-bulletin nr 105 den 24/4

Vid styrelsesammanträdet den 13 april fastställdes valet av ID till andre biträdande sekreterare.

Kursverksamheten vid Stockholms högskola ämnar i höst anordna kurser för blivande amatörer. Se vidare i QTC.

I pressen synliga, för amatörrörelsen kränkande artiklar, bör genast meddelas styrelsen, så att motåtgärder omedelbart kunna vidtagas.

QSL till SM3 och SM6 ha nu utsänts till respektive distriktsledare. Övriga distrikt få sina kort snarast.

En UK-test kommer att anordnas i sommar. Vidare detaljer i nästa QTC.

I dag pågår styrelsesammanträde med distriktsledare och konsulenter på Gillet i Stockholm.

Insänd QTC-bidrag i tid så att vi kunna hålla den 15 som utgivningsdag.

ZP

En premiär

Det första 2-vägs-QSO:t på ESB i Sverige gick av stapeln den sista mars, då SM5QV och SM7HZ hade ett solitt 3-timmars QSO, som senare upprepats ett par gånger. Atskilliga andra amatörer har deltagit och gjort sig bekanta med mottagningstekniken. SM5QV ligger ovanför 3800, medan —HZ helst ligger på c:a 3730.

DET FÖRSTA QSL-KORTET

DX-förutsägelser

JUNI 1949

GMT	New York		San Francisco		Sidney		Kapstaden		Calcutta		Rio de Janeiro	
	MUF	OWF	MUF	OWF	MUF	OWF	MUF	OWF	MUF	OWF	MUF	OWF
00	17,9	15,2	15,0	12,7	18,1	16,2	16,1	13,7	18,8	16,0	19,4	16,5
02	16,2	13,8	15,0	12,7	18,9	16,1	14,5	12,3	19,5	16,6	17,0	14,4
04	15,0	12,7	15,0	12,7	20,0	17,0	12,8	10,9	21,8	18,5	19,4	16,5
06	14,1	12,0	15,0	13,4	21,0	17,8	20,3	17,2	22,2	18,9	20,5	17,4
08	14,4	12,2	14,9	12,7	22,2	18,9	22,0	18,7	22,7	19,3	15,8	13,4
10	16,1	13,7	14,2	12,1	22,1	18,8	22,0	18,7	23,5	20,0	22,0	18,7
12	16,2	16,0	14,8	12,6	18,6	15,8	22,3	18,9	23,9	20,3	22,0	18,7
14	17,5	16,2	15,5	15,4	15,0	12,8	23,5	20,0	24,0	20,4	22,7	19,3
16	18,0	15,3	15,6	14,4	13,7	11,6	24,0	20,4	24,0	20,4	22,6	19,2
18	18,0	15,3	15,9	13,5	12,5	10,6	23,0	19,5	24,0	20,4	24,0	20,4
20	19,0	16,8	15,8	13,4	11,0	9,3	22,8	19,3	21,8	18,5	24,0	20,4
22	18,9	16,1	15,5	13,2	18,2	15,5	18,1	15,4	19,6	16,6	21,3	18,1

SM5SD

FRO-ÖVNING

i Härnösand den 4—5 juni

SM3

För att komma i mer personlig kontakt och bli i tillfälle att prova en del militär radiomateriel kommer en tillämpningsövning att anordnas i Härnösand under pingsthelgen. Anmälningar för biljettrekvisitioner önskar i god tid till —LX. Allt fritt inkl. resan för FRO-medlemmar.

FRO- DC 3.

Vårmeeting anordnas i Härnösand den 5 juni på kvällen. Hams och intresserade inom och utom distriktet, inkl. XYL's och YL's hälsas välkomna.

—LX

Från distriktet

I UA-testen synas ej många treor ha deltagit, antagligen beroende på att överenskommer gjorts på olika platser för att undvika QRM sinsemellan. En hel del treor ha vistats utom distriktet och förbluffats över de goda condsen söderöver. Dessutom har distriktet gästats av en del portabelt.

Från Söderhamn meddelas att —ATL har hängt upp en antenn av klädlinor (för att se om måtten passar), men ryktet förtäljer att han nattetid sökt få DX på den. —FY får så många W och VE som helst, men undrar varför det inte hörs några andra DX. Ämnar flytta likriteriet i källaren. (Tror Du DX-en hörs bättre då?). —KS har QRP-ät i SM2 och äm-

NYVAL AV DL7

OM —IA avsade sig på sammanträdet den 24 april DL-skaptet. Vi tacka dig —IA för vad Du utträttat under valperioden och hoppas att Du på annat sätt och då så erfordras kan vara oss behjälplig inom förening. Till dess ny DL hunnit väljas fungerar —XU som DL7.

Nyval av DL7 utlyses härmed. Röstsedlarna bör vara kansliet tillhanda senast den 4 juni.

Skr.

nar nu tillhandla sig en litet större rig från Härnösand. —UO gör den sista finputsningen på sin »band-switching chrome and plastic rig». Allmänt från Söderhamn: Tillhåll höga vederbörande att vi vill absolut inte ha mer »politik» i QTC. Vi vill ha en radiotidning, och inget fackföreningsorgan!

I Härnösand har en ny signal, —AKP hörts. —LX stora bygge med separata sändare för varje band fortskrider. Telefonstolpen med beamarna skall resas i samband med värmeeetinget i juni. F.ö. byggs på Åstölägersändaren och —LX önskar förmånliga anbud på några nätterafos och en 50 w modulationstrafo.

—SU i Sundsvall har bytt QTH men får ej sätta upp antenn utan har måst smyga upp en tråd på vinden. Klubben har gjort ett besök vid den nya rundradiostationen och tittat på en del QRO-grejer.

I Östersund är aktiviteten som vanligt hög. —HC väntar fortfarande på ett par WAS-kort. —GB ämnar sätta lödkolven i mottagaren och bygga in en »Q 5» i likhet med vad —HC och —GB gjort. —ANG har gått till sjöss och är väl vid detta laget på väg till Västindien. Ligger på 14 mc på kvällarna. —DT semestrar som telegrafist på en båt till England och —ABG provar diverse AM- och FM-modulationer med skiftande resultat. —APM och —WB äro överhopade med »Marstest-QSL» och resultatet kommer i nästa QTC. —AAM är nyinflyttad och ersätter —ANG.

SM3WB, DL 3

SM4

Från —KL i Vålberg har DL erhållit följande rapport:

—1231. Tänker avlägga sina prov under den stundande militärtjänsten. Samlar ihop radioprylar då och då. Kommer med ett litet superbygge så småningom. Lyssnar på en O-V-I tills vidare.

—1682. En av de senaste lyssnaremedlemmarna i Vålberg men har dock redan hunnit med en hel del. Mottagaren är en 11-rörs dubbelsuper för alla band. Har massvis med fina prylar till kommande tx-bygge. Bl.a. fina »Bud»-spolar, rör abt 829-B, 6L6G och 807. Vidare finnes en QRO-kärna för max 1/2 Kw, så han tänker visst förse hela gänget i Vålberg med likriktad spänning så småningom. Tränar

cw flitigt och gör goda framsteg, är klar med proven framåt sommaren. Slug tx-en i XH:s handbok skall byggas.

I Vålberg finnas dessutom ytterligare ett par lyssnare som dock ännu inte har sina lyssnarenummer klara.

—4AOK. Är den flitigaste ham'en i Vålberg och hörs varje dag på 80 och 40 mtr. Han startade i nov. —48 med 7C5 som ECO och 3 watt inpt, plus O-V-l. Hade många fina qso med den grp-en. I år har byggts till ett pa-steg med 807 och abt 45 watt. Mottagaren är nu NC-44. Antenn 41,8 mtr. multibandhertz. Har bara Oceanien och Sydamerika kvar för WAC på 40 m. Var med i aktivitetstesten under mars månad, men oturen var framme, så det blev bara knappa 10 qso under sista tävlingsveckan p.g.a. rx-krångel.

—4ADF. Byggde i vintras en hel del bra saker men hörs vy sällan. Sri! A-certifikatet anlände i febr. så planerar ombyggnad för fone på 20 och »ten».

—4KL. Hörs oxo sällan på banden. Håller nu på och bygger clapp/vfo febrilt för att komma med den till UA-testen. 6J5 skall gå på 160 och efterföljande 6D6 och 6V6 är slugavstämda. Rx saknas fortfarande, men delar finnas samlade till en liten super.

DL4, A. Martin Bortas, SM4KF

Den förste april avhölls SSA:s Stockholmsavdelnings årssammanträde. Till styrelse valdes:

Ordförande: —FQ
V. ordförande: —BL
Sekreterare: —HF
Klubbmästare: —EO
Kassör: —CS

Som vice-värd i stugan fungerar fortfarande —NT och QSLtjänsten skötes av —CO. De som i fortsättningen vill hämta sina QSL under meeting måste anmäla detta till —CO. Övriga få hämta kort på SSA:s kansli, vardagar 11—12.

För någon tid sedan utsände styrelsen ett

kort till medlemmarna i Sthlms-avd med uppmaning att inbetala årsavgiften för 1949. Det är styrelsens förhoppning att så många stockholmare som möjligt stödjade föreningen i detta avseende. Avgiften är så pass låg att den förutsätter största möjliga anslutning. Vi uppmana därför även de, som av en eller annan anledning ej anse sig behöva betala, att ändå visa sin goda vilja.

Beloppet (kr. 2:—) insattes lämpligen på föreningens postgirokonto 355 586. Angiv förutom namn även signal på kupongen.

Så var det stugan igen! Nu när varmare dagar kan väntas, är stugan ett lämpligt »sommarnöje» att besöka på söndagarna. Där finnes som tidigare påpekats rika möjligheter till antennexperiment etc. Dessutom behövs all tänkbar hjälp med inredning och försköningsarbeten. Kontakta vice-värden —NT och anslut dig till stuggängnet OM!

I stugan finnes en anslagstavla, där det står var och en fritt att annonsera. Utnyttja denna möjlighet att omsätta överskottsprylar i klingande valuta eller i mera begärliga grejer. På denna tavla kommer —NT varje kaffemeeting att anslå namnet på en speciell, under kvällens lopp tjänstgörande radioprofessor. Meningen är, att särskilt de många nya medlemmarna, som ej ha hunnit knyta så många kontakter (kanske därför att grunkorna inte fungera på det sätt handboken anger) skall få möjlighet att gråta ut hos en sakkunnig.

Slutligen meddelas att säsongens sista stora meeting avhålls den 27 maj på Medborgarhuset. Första stormeting efter sommaren blir den 26 aug.

—HF

SM5-LANDSORTEN

Det har varit kient med rprts från landsorten rätt läge. DL har nämligen varit synnerligen QRL, men nu ser det ut att ljusna. Vid korrespondens med distriktet har klagomålen mest varit på QSL-distributionen. Om detta står förmodligen att läsa på annat ställe i detta nummer. Det kanske i sammanhanget dock bör nämnas, att landsortsmedlemmarna i fortsättningen och tills vidare komma att erhålla QSL från Linköping. Så blir även fallet med Gotland, 1:a distriktet.

Enköping

Från —HI kommer följande rppt om »The

horseradish-gang» (»Pepparrotsgänget»), som han kallar dem.

—AO kör med Vfo/CO-PA 45 W och S-40. Är QRV på 80 och 40 m cw. Har under ett år avverkat ca 400 QSO. Ant är 80 m Hertz och beam kommer. TX-en utökas när kassan blir QRV.

—BW bygger likriktare och co-pa 807 ca 50 W. Tacksam för rx-offerter från läsekretsen.

—HI har co-pa 45 W. Rx är fortfarande —RQ:s f.d. hemmagjorda med 6 rör. Önskar köpa 40 och 80 m x-tals. Drömmer om trafikrx och vfo.

—RQ har fortfarande samma rig men bygger så smått om för fone. Ant 20 m dipol. Emigrerar nog så småningom till Stockholm.

—WM har ännu ej kommit i gång vadan eco:n är full av spindelväv. Bättring knappast att vänta. Alla hälsningar till gamle op —WM från hans tidigare QSO-vänner äro framförda genom —AO men tycks ej vara nog för att väcka honom ur hans slummer.

—AXB vistas numera på Gotland och är QRT. Har co och ämnar köpa eller bygga rx.

—ACC har Colpitt-osc-fd-fd-fd-pa 807 med 50 W. Rx är NC-46. Lever högt på utmärkta antennförhållanden. Använder mest 20 m Hertz, som givit ca 1900 QSO. Bland skaljerna märks PY, LU, MD 1 och 2, ZC 6, ZC 4, CN 8, OX, UA Ø, UA 9, UF 6: Lyssnarrprt bl.a. från Tasmanien. Väntar på VK för WAC. —ACC är en orolig ande, som troligne har helt annan rig, när detta läses. »Buggar» helst och tar till »handpumpen» endast när så behövs, bl.a. vid lokalqso med —HI.

—TD har numera utvandrat till Tierp och blivit 3:a men har klockarkärleken till Pepparotsstaden kvar och flyter upp här hos oss då och då. Bygger om likriktare och tx.

Linköping

En hel del nya hams har tillkommit och en »äldre», —JN. Han har endast »tillfälligtvis» blivit 5-landsorten och begagnar ungarlivet till flitigt FRO-arbete. QSY:ar till Stockholm igen i slutet av denna månad.

I Linköping har följande nya call tillkommit: —AQV, —AUV, —AWV, —AYV och —AAW.

I Malmslätt, en förort till Linköping s.a.s., har följande nya call tillkommit: —ASV,

—ATV, —AVV och —ABW. När detta läses har förmodligen —AVV redan flyttat till 6:te distriktet.

Motala

Från denna stad svarar —XL för rapporterna. Gemensamt för staden tre amatörer är: A-lic., SSA-medl., FRO-medl., arbete inom radiotekniken, buggar. Olikaheter följa nedan.

—XL hörs på 14,7 och 3,5 Mc. Antenner är 40 och 10 m båda mittmatade. Tidvis radioexperiment utan QSO. Rekommenderar VX9GT för trastuggning på 14 Mc och G8FA för tekniska frågor, särskilt anpassning mellan rör och kretsar.

—BX har flyttat till Skänninge. »Sri vi misste en kamrat i Motalagänget». Tack, Lasse, för den tid, som varit här, vill Motalagänget hälsas. Nytt QTH: Fällingegatan 6, Skänninge.

—WE kör på 28, 14, 7 och 3,5 Mc med fb reultat. Har skaffat XYL och eget fb QTH med påbörjad antennfarm.

Bland Motala lyssnarmedlemmar har upptäckts —1174 (ex SM6WD), —1242, 1291 och —1401. Några gå på FBU:s kurs för att så småningom erhålla licens. —XL bidrager till kursen som lärare. Ende kvinnliga deltagare är —1174:s XYL, som redan byggt rörsummer för cw-träning på egen hand.

Uppsala

Vid ett besök i staden av någon veckas varaktighet passade —IQ på att hemsöka en del hams. Resultatet av hans arbete ses nedan.

YS är synnerligen aktiv på alla band, från 3,5 till 420 Mc, både med cw och fone. Har omkopplare mellan AM, NFM och ESB. 2 m beamen trimmas för Sthlms-qso. Beamen ifråga sitter på en f.d. telefonstolpe, som —YS lyckades övertala telegrafverket att inte bara ta bort sina ledningar ifrån, utan även staga och snygga upp, innan de överlämnade den.

—AP ordnar bl.a. ihop en stn till SL5AR på I8.

—LQ är mest QRT för studier i Stockholm och rx-brist. Samlar prylar till storbygge i väntan på bättre tid(er) och lär snart få låna mottagare.

—AJA har byggt en rack men om något finns i den är okänt.

—AOF kör med 6L6 eco och 15 W. Rx är BC-348 och ant 20 m N—S. PA-steg i antäggande liksom QSL.

—AZG har Vfo-fd-fd-pa med 20 W, BC-rx med fristående beatosc samt 20 m dipol med plastic-lampsladd-feeder, knorrar över dålig aktivitet inom föreningen »Uppsala Radioamatörer», hamsen »har inte tid» att dra sina strån till stacken.

—AAH studerar i Stockholm men kör sporadiskt med en portabel 3 W batteripyts.

—AGM pluggar också i Sthlm. Skall bygga till sommaren.

—AHH använder co, men pysslar med en clapp, som säkert blir bra bara den vill svänga.

—ATH har C-licens med nyttjar inte UK i någon högre grad utan går in för att byta ut certifikatet mot ett B-dito i stället.

—AJN använder 10—15 W och en sluttande antenn, som har shacket i övre ändan och ett staket i nedre; rx är en BC-348.

—1150 har samlat ihop SX—28, panadapter och wirerecorder samt nödiga kunskaper för proven, vilka liksom sändaren väntas bli klara inom en snar framtid.

Västervik

Från —ML kommer följande upplysningar om hamverksamheten nere i staden.

—ACE väntar på A-lic. och bygger katodmodulator. Har bl.a. workat ZC på 40 mb.

—AWI avvaktar seglats till Söderhavet. Begagnar väntetiden tillsammans med vfo-fd-pa 807 och engelsk mottagare B-117 samt lindar likriktaretrafos med hjälp av god vän. Kommer att ha hamstn ombord.

—IR har »gått under jorden» gissningsvis sammans med nybygge.

—ML har co/vfo-fd-ppa HY 40 gallermod. och kolkornsmike. Antenn 2x9,91 m multiband. Mar anskaffat x-talmike och delar till ny modulator med negativ återkoppling. Fyra dubblare och buffert ingår i flerårsplanen. Träffas då och då på banden.

Till alla som bidragit med rapporter framför DL sitt tack och hoppas på flera så småningom. När detta läses är meetinget i Nyköping överständet. Nästa meeting blir sedan inte förrän i höst någon gång.

73

SM5FH, Knut Almroth, DL5L

SM6

På styrelsemötet den 24 april beslöts att QSL-distributionen inom sjätte distriktet skulle ske genom DL6 liksom föregående år. På

grund av den väldiga ökningen av QSL måste QSL-byrån avlastas en del av sin arbetsbörda.

Alla QSL från amatörerna i sjätte distriktet skola sändas via mig, när dessa sedan direkt från mig vidarebefordras till resp. land eller distrikt inom SM utan att behöva passera genom S.S.A. QSL-byrå. På detta sätt undviker ni att resp. mottagare av edra QSL få vänta så länge på korten.

Har ni några önskemål beträffande utsändningen av QSL, så låt mig få höra från Eder. Är det någon som vill ha QSL separat eller oftare än en gång i mån., så går det för sig, men portot för då betalas av resp. mottagare.

Med en förhoppning, att QSL distributionen i framtiden skall fungera till belåtenhet, önskar jag Eder många fina DX es 73.

DISTRIKTSMEETING

hålls i Göteborg på Kristihimmelsfärdsdag den 26 maj. Samling sker å Drottningtorget kl. 10.00. Besök äro planerade bl.a. å Radiotjänst lokaler med ev. medverkan i »Dagens eko». Under dagen kommer även en auktion å radiodelar att hållas. Göteborgs lokalavd. av S.S.A. står för värdskapet och allt kommer att göras, för att dagen skall bli trevlig. Låt därför Tx-en vila den dagen och var välkomna till sjätte distr. stora vårmeeting.

Karl O. Fridén, DL6, SM6ID

SM7 SYDVÄSTRA SKÅNE:

Föreningen »Sydvästra Skånes Radio Amatörer» bildades nyligen vid ett meeting i Malmö. SSRA kan betraktas som en lokalavdelning av SSA och föreningens ändamål är att på ett effektivt sätt samla till gemensamma krafttag.

Föreningens ordförande är —7XU, sekreterare —7BJ och skattmästare —7HM. Hams och intresserade hälsas välkomna till våra möten!

—7BJ

Kristianstad

Följande insänt via 7DL.

—TM är den mest aktive av oss. Har byggt vfo och utökat wattarna till 150. Kör f.n. vfo-fd-fd-pa. Rx S—40. fb.

—7YF har just klarat av A-cert och planerar qro och en W8JK-beam f.n. bd antennmöjligheter. Rx-S40. Hpe komma igång efter en tids qrt.

—7PQ pluggar på A-cert och beräknas vara klar inom en snar framtid. Qro:et är så gott som klart likaså modulorn så snart låter han höra av sig på dx-banden. Rx Bc-312.

—7ND låter sig höras sporadiskt på 40 och 80 mtr. Har byggt vfo i övrigt den gamla kärran. Har ännu ej fått dc-ac omformare. Rx homemade super.

—7YF

HAM-ANNONSER

ÖNSKAS KÖPA

Hallicrafters S-40 el. ev. BC-312, BC-348 el. liknande samt roterande omformare. SM5AFU Gunnar Holmberg, Wollm. Yxkullsg. 50, Stockholm.

TILL SALU

BC-348, ombyggd enl. QST, hf 6AK5, för 220 v, 50 per. Svar till SM2OS.

Likriktare 350 V. 120 mA, 6,3 V. 2,5 A, 5 V. 2 A, Pris 80:— kr. Vridkondensator 3x500 pF 10:— kr. 15 pF 5:— kr. Lufttrimrar 50 pF 6:— SM5—1702.

Ombyggd BC 312 för 220 V m. högt. Svar t.d.t. f.v.b. märkta "Högsta anbud".

Ett mindre parti Twin-lead-kabel 300 ohm slutsäljes till 50 öre pr m.
A. Rannemo, Box 505, Borås.

RCA 826- UHF Triod

Pris kr. 10:—

Vi äro av en händelse i tillfälle att till amatörerna i Sverige utbjuda ett parti RCA 826 i originalförpackning. 826 arbetar lika bra på 2 mtr som på de lägre frekvensbanden och är lika användbart till alla slag av HF- och LF-kopplingar.

DATA.

Max. anodförlust 75 watt.

Glödspänning 7.5 volt

Glödström 4 amp.

Anodspänning 1000 volt.

Anodström 125 mA

Högsta frekv. vid full effekt 250 Mc

Keramisk sockel till 826 till det billiga priset av kr. 5:—. Säljas dock endast i samband med rör.

REIS RADIO

Ragnar von Reis Polhemsplatsen 2.
GÖTEBORG.